

Laudáció

Molnár Antal

Molnár Antal professzor a koraujkori katolikus egyház szakértőjeként ismert a magyar és nemzetközi tudományban.

1969. október 21-én született Székesfehérvárott, gyermekkorát Sárosdon töltötte. Középiskolai tanulmányait a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban végezte, majd egy év sorkatonai szolgálat után 1989-ben kezdte meg egyetemi tanulmányait az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán latin–történelem szakon, az Eötvös Collegium tagjaként. 1994-ben a Paris IV–Sorbonne Egyetemen szerzett MA diplomát történelemből. 1995/1996-ban történelem és latin szakos előadóként diplomázott az ELTE-n. A Szegedi József Attila Tudományegyetemen 1999-ben irodalomtudományból, a Paris IV–Sorbonne Egyetemen 2002-ben történettudományból szerzett doktori (PhD) fokozatot. 2000 és 2004 között az ELTE-n török szakos tanulmányokat folytatott. 2007-ben szintén az ELTE-n habilitált. 1998 és 2000 között a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Történeti Intézetének adjunktusa, 2000-től az ELTE Történeti Intézetének adjunktusa, 2009-től docense, 2023-tól egyetemi tanára lett.

Egyetemi munkája mellett 2005-től a MTA Történettudományi Intézetének tudományos főmunkatársa, 2010-től osztályvezetője, 2019-től igazgatója, 2021-től a Bölcsészettudományi Kutatóközpont főigazgató-helyettese. 1997-től 2011-ig a Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya levéltárának levéltárosa, 2011 és 2016 között a Római Magyar Akadémia igazgatója volt. 2023-tól Rómában a Pápai Keleti Intézet vendégprofesszora.

Tudományos kutatásainak témája elsősorban a katolikus egyház kora újkori története, a hódolt Magyarország és a Balkán-félsziget története a 16–17. században. 23 önálló kötete és több mint 220 tanulmánya látott napvilágot. Kutatásainak legnagyobb eredménye, hogy sokrétűen mutatta be a magyar és nemzetközi történészszakma számára a hódolt Magyarország balkáni kapcsolatait: a boszniai ferenceseket, a szerb ortodox egyházat, a raguzai kereskedőket, illetve a szentszéki missziók szervezetének és működésének bonyolult rendszerét. Emellett a magyar kutatásban elsőként vállalkozott arra, hogy a felekezetszervezés nemzetközi modelljét egy magyarországi helyi példán, Gyöngyös és vonzáskörzete 16–17. századi egyháztörténetén keresztül alkalmazza. A magyarországi obszerváns ferencesek 15–16. századi formuláskönyveit 800 oldalas forráskiadványban tette közzé a ferences rend római történeti intézetének kiadásában. Munkásságának hatását jelzi a könyveiről összesen 144 ismertetés látott napvilágot, ezek fele külföldi szakfolyóiratokban. Aktívan részt vesz a tudományos közéletben. 2008 és 2011 között a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Bizottságának titkára, 2018-tól alelnöke, 2022-től elnöke. Összesen 15 hazai és külföldi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, 2021 óta a Történettudományok Pápai Bizottságának tagja. Munkásságát számos szakmai kitüntetéssel ismerték el. 2002-ben a Klaniczay Tibor Díjat, 2003-ban a Palládium Díjat, 2004-ben a Talentum Akadémiai Díjat, 2006-ban a Szakály Ferenc Díjat, 2011-ben a Mestertanár Aranyérmet, 2019-ben Premio Roma díjat, 2023-ban Akadémiai Díjat kapott, 2024-ben pedig a Magyar Érdemrend tisztikereszt polgári tagozatát nyerte el. Molnár Antal nős, három fiúgyermek édesapja.